

แผนแม่บท

11

การพัฒนาศักยภาพคน ตลอดช่วงชีวิต

มุ่งเสริมสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและเอื้อต่อการยกระดับคุณภาพชีวิตคนไทย
นำไปสู่การพัฒนาตนเองให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีศักยภาพในทุกมิติ
และในทุกช่วงชีวิตอย่างสมดุล ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา คุณธรรม
และจริยธรรม พร้อมเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อน
การพัฒนาสังคมและประเทศ

แม้ว่าการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐที่ผ่านมา จะส่งผลให้วัยเด็กมีพัฒนาการสมวัยมากขึ้น ซึ่งอาจเป็นผลจากความเข้มแข็งและความอบอุ่นของสถาบันครอบครัว ตลอดจนคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุที่ปรับตัวดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม ยังคงต้องให้ความสำคัญต่อการพัฒนาทักษะด้านต่าง ๆ ทั้งด้านสติปัญญา และด้านอารมณ์ รวมถึงการส่งเสริมทักษะการประยุกต์ใช้ปัญญาประดิษฐ์ เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานในช่วงวัยเรียนและวัยรุ่น นอกจากนี้ ควรสนับสนุนการกำหนดนโยบายและมาตรการเพื่อดึงดูดแรงงานทักษะสูง ทั้งแรงงานไทยในต่างประเทศและแรงงานชาวต่างชาติให้เข้ามาร่วมพัฒนาตลาดแรงงานไทยมากยิ่งขึ้น

ตารางสรุปสถานะการบรรลุเป้าหมายระดับประเด็น (Y2) และเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

Y2

ชื่อเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570

110001

คนไทยทุกช่วงวัยมีคุณภาพเพิ่มขึ้น ได้รับการพัฒนาอย่างสมดุลทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา และคุณธรรมจริยธรรม เป็นผู้ที่มีความรู้และทักษะในศตวรรษที่ 21 รักการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

ดัชนีการพัฒนามนุษย์ ไม่น้อยกว่า 0.82 คะแนนภายในปี 2570

Y1

ชื่อเป้าหมายแผนแม่บทย่อย

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ปี 2570

110101

ครอบครัวไทยมีความเข้มแข็ง และมีจิตสำนึกความเป็นไทย ดำรงชีวิตแบบพอเพียงมากขึ้น

มาตรฐานครอบครัวเข้มแข็ง ไม่น้อยกว่า 92 คะแนนภายในปี 2570

110201

เด็กเกิดอย่างมีคุณภาพ มีพัฒนาการสมวัย สามารถเข้าถึงบริการที่มีคุณภาพมากขึ้น

ดัชนีพัฒนาการเด็กสมวัย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 85 ภายในปี 2570

110301

วัยเรียน/วัยรุ่น มีความรู้และทักษะในศตวรรษที่ 21 ครบถ้วน รู้จักคิด วิเคราะห์ รักการเรียนรู้ มีสำนึกพลเมือง มีความกล้าหาญทางจริยธรรม มีความสามารถในการแก้ปัญหา ปรับตัวสื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพตลอดชีวิตดีขึ้น

ความสามารถในการแข่งขันการพัฒนามนุษย์ด้านทักษะแรงงานในอนาคต ไม่น้อยกว่า 70 คะแนนภายในปี 2570

110401

แรงงานมีศักยภาพในการเพิ่มผลผลิต มีทักษะอาชีพสูง ตระหนักในความสำคัญที่จะพัฒนาตนเอง ให้เต็มศักยภาพ สามารถปรับตัวและเรียนรู้สิ่งใหม่ตามพลวัตของโครงสร้างอาชีพและความต้องการของตลาดแรงงานเพิ่มขึ้น

ผลิตภาพแรงงานเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ 4 ต่อปี

110402

มีคนไทยที่มีความสามารถและผู้เชี่ยวชาญต่างประเทศเข้ามาทำวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมในอุตสาหกรรมเป้าหมายเพิ่มขึ้น

สัดส่วนกำลังแรงงานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ต่อกำลังแรงงาน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 15 ภายในปี 2570

110501

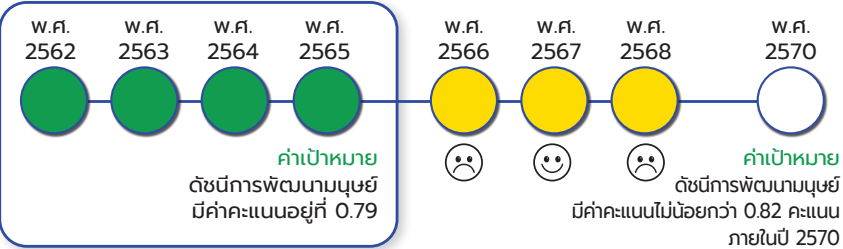
ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความมั่นคงในชีวิต มีทักษะการดำรงชีวิตเรียนรู้พัฒนาตลอดชีวิตมีส่วนร่วมในกิจกรรมสังคม สร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สังคมเพิ่มขึ้น

ดัชนีความยากจนหลายมิติของกลุ่มผู้สูงอายุ ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี

เป้าหมาย ระดับประเด็น แผนแม่บทฯ

คนไทยทุกช่วงวัยมีคุณภาพเพิ่มขึ้น ได้รับการพัฒนาอย่างสมดุลทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา และคุณธรรมจริยธรรม เป็นผู้ที่มีความรู้และทักษะ ในศตวรรษที่ 21 รักการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

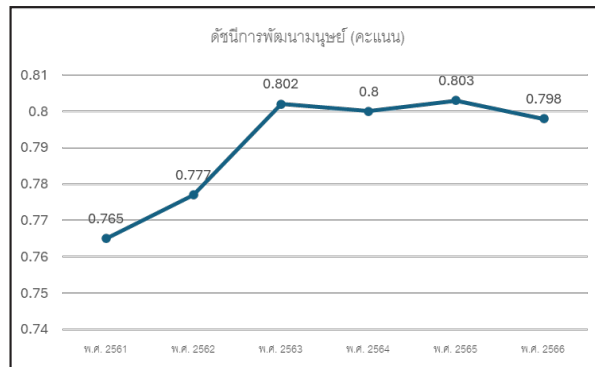
Y2 110001

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ดัชนีการพัฒนามนุษย์ (คะแนน)				
110001	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2564) 0.800 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) 0.803 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 0.798 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 0.809 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 0.82 คะแนน
การเปลี่ยนแปลง เทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	เฉลี่ย ร้อยละ 0.24 	ดีขึ้น ร้อยละ 0.38 	เฉลี่ย ร้อยละ 0.62 		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับ ค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 98.64 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 97.32 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียง ในการบรรลุเป้าหมาย

คนไทยทุกช่วงวัยมีคุณภาพเพิ่มขึ้น ได้รับการพัฒนาอย่างสมดุลทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา และคุณธรรมจริยธรรม เป็นผู้ที่มีความรู้และทักษะในศตวรรษที่ 21 รักการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต พิจารณาจากดัชนีการพัฒนามนุษย์ จัดทำโดยโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ (UNDP) (ข้อมูล พ.ศ. 2566) พบว่า **ดัชนีการพัฒนามนุษย์ มีค่าคะแนนอยู่ที่ 0.798 คะแนน** และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ที่มีค่า 0.803 คะแนน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่เฉลี่ยคิดเป็นร้อยละ 0.62 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่น้อยกว่า 0.809 คะแนน) พบว่ามีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 98.64 ของค่าเป้าหมายซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่า 0.82 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 97.32 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้ **สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

ที่มา : Human Development Report 2025, UNDP ประมวลผลโดย สศช.

ประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะ

ความท้าทายในการทำให้คนไทยทุกช่วงวัยมีคุณภาพเพิ่มขึ้น ได้รับการพัฒนาอย่างสมดุลทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา และคุณธรรมจริยธรรม เป็นผู้ที่มีความรู้และทักษะในศตวรรษที่ 21 รักการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต มีประเด็นที่สำคัญ อาทิ คุณภาพการศึกษาและทักษะอาจยังไม่ตอบโจทย์เศรษฐกิจยุคใหม่ และการใช้ประโยชน์ และความเหลื่อมล้ำทางดิจิทัล โดยมีประเด็นท้าทายที่สำคัญในแต่ละด้าน ได้แก่ (1) **ด้านความเข้มแข็งของครอบครัว** หนี้สินครัวเรือนทำให้ครอบครัวยังมีความเปราะบางทางการเงิน และส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของสมาชิกในครอบครัว รวมทั้ง ภัยพิบัติต่าง ๆ ที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นซึ่งจะส่งผลกระทบต่อดำเนินชีวิตของแต่ละครัวเรือน (2) **ด้านการพัฒนาเด็กปฐมวัย** สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยสำหรับเด็กอายุ 0 – 2 ปี ยังขาดความพร้อมทางด้านบุคลากร งบประมาณ โครงสร้างพื้นฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมและเพียงพอสำหรับการขยายการให้บริการที่มีคุณภาพ (3) **ด้านการพัฒนาวัยเรียนและวัยรุ่น** ขาดการส่งเสริม Growth mindset ที่กระตุ้นการคิดวิเคราะห์ และการใช้งานปัญญาประดิษฐ์ที่ขยายตัวอย่างรวดเร็วอาจลดทอนทักษะการคิดวิเคราะห์เชิงลึก (4) **ด้านการพัฒนาวัยแรงงาน** โดยระบบการศึกษายังไม่สามารถผลิตแรงงานที่มีคุณภาพตรงกับความต้องการของตลาดงาน แรงงานจบใหม่เผชิญกับความเสี่ยงจากการตกงานและการเติบโตของปัญญาประดิษฐ์อย่างก้าวกระโดด ขณะที่การดึงดูดแรงงานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยียังขาดการกำหนดนโยบายและมาตรการดึงดูดกำลังคน ที่ครอบคลุมทุกมิติ และขาดกลยุทธ์เพื่อช่วงชิงกำลังคนในสาขาปัญญาประดิษฐ์ และหุ่นยนต์โดยเฉพาะ (5) **ด้านการส่งเสริมศักยภาพผู้สูงอายุ** ยังขาดระบบที่สนับสนุนให้เกิดการจ้างงานต่อเนื่อง และผู้ดูแลยังไม่เพียงพอ กับระดับความต้องการที่หลากหลาย

โดยมีข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ดังนี้ **การสร้างครอบครัวเข้มแข็ง** ควรเร่งสร้างความรอบรู้ทางการเงินและบรรเทาภาระหนี้ครัวเรือน และสร้างขีดความสามารถในการปรับตัว เพื่อป้องกันและลดผลกระทบและความเปราะบางจากภาวะวิกฤติต่าง ๆ **การพัฒนาเด็กปฐมวัย** สร้างครูและผู้ดูแลเด็กปฐมวัยให้เพียงพอทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ **ด้านการพัฒนาวัยเรียนวัยรุ่น** มุ่งสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่สนับสนุนให้ผู้เรียนได้ฝึกคิดวิเคราะห์ ควบคู่กับการพัฒนาทักษะของครูให้สามารถกระตุ้นการคิดวิเคราะห์ของผู้เรียนมากขึ้น และพัฒนาผู้เรียนให้สามารถใช้งานปัญญาประดิษฐ์เพื่อเสริมการเรียนรู้อย่างมีจริยธรรม **กลุ่มแรงงาน** สร้างทักษะพื้นฐาน ตั้งแต่ช่วงวัยเรียน สร้างระบบการเรียนรู้และพัฒนาทักษะที่เชื่อมโยงกับความต้องการของตลาด โดยเฉพาะด้านเทคโนโลยีอัตโนมัติ ปัญญาประดิษฐ์ และสร้างระบบนิเวศการเรียนรู้ตลอดชีวิต ตลอดจนกำหนดนโยบายที่ครอบคลุมในทุกมิติ เพื่อดึงดูดแรงงานทักษะสูงจากต่างประเทศ **ด้านการสร้างคุณภาพชีวิตและความมั่นคงให้กับผู้สูงอายุ** ควรปฏิรูปการจ้างงานผู้สูงอายุ สนับสนุนการปรับเปลี่ยนและเพิ่มพูนทักษะ ตั้งแต่วัยก่อนสูงอายุ เพื่อสร้างการทำงานอย่างต่อเนื่อง และยกระดับผู้ดูแลและอาสาสมัครประเภทต่าง ๆ ให้เป็นวิชาชีพที่มีมาตรฐาน และสร้างความตระหนักให้ประชากรวัยก่อนสูงอายุเตรียมพร้อมสำหรับทางด้านการเงิน

110101

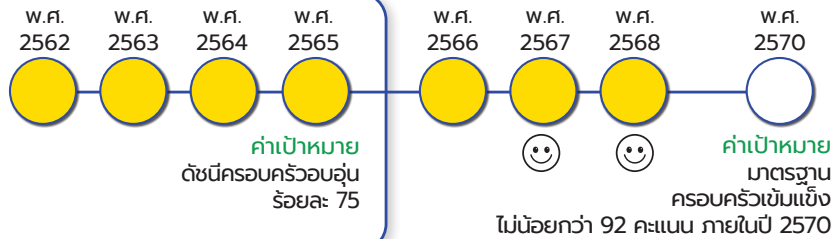
แผนแม่บทย่อย : การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนา และเสริมสร้างศักยภาพมนุษย์

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย

ครอบครัวไทยมีความเข้มแข็ง และมีจิตสำนึก
ความเป็นไทย ดำรงชีวิตแบบพอเพียงมากขึ้น

Y1

110101

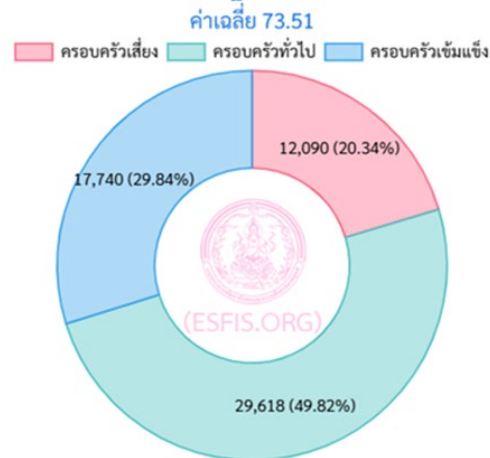

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	มาตรฐานครอบครัวเข้มแข็ง (คะแนน)				
110101	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 71.47 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 73.12 คะแนน	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) 73.51 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 79.41 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 92 คะแนน
การเปลี่ยนแปลง เทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ไม่สามารถเทียบได้ เนื่องจาก พ.ศ. 2566 ได้เพิ่มองค์ประกอบในตัวชี้วัด จาก 5 ด้าน เป็น 7 ด้าน	ดีขึ้น ร้อยละ 23 😊	ดีขึ้น ร้อยละ 0.53 😊		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับ ค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 92.57 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 79.90 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการ บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

ครอบครัวไทยมีความเข้มแข็ง และมีจิตสำนึกความเป็นไทย ดำรงชีวิตแบบพอเพียงมากขึ้น พิจารณาจากมาตรฐานครอบครัวเข้มแข็ง จัดทำโดยกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า **ความเข้มแข็งของครอบครัวภาพรวมค่าคะแนนอยู่ที่ 73.51 คะแนน** และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่มีค่าคะแนนอยู่ที่ 73.12 คะแนน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 0.53 อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่น้อยกว่า 79.41 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 92.57 ของค่าเป้าหมายซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่า 92 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 79.90 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้ **สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

ครอบครัวตามเกณฑ์มาตรฐานครอบครัวเข้มแข็งภาพรวม

ที่มา: Publish dashboard มาตรฐานครอบครัวเข้มแข็ง
<https://esfis.org/publicDashboardsFamilyStandard/list>

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องความเสมอภาค บทบาทหน้าที่ของพ่อแม่ การพัฒนาศักยภาพในการประกอบอาชีพ การคุ้มครองและช่วยเหลือผู้ถูกกระทำความรุนแรงในครอบครัว การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อให้ครอบครัวพร้อมปรับตัวต่อวิกฤติต่าง ๆ การพัฒนากลไกในระดับพื้นที่ให้ขับเคลื่อนงานด้านครอบครัวได้อย่างมีประสิทธิภาพ และการพัฒนาระบบข้อมูลเพื่อสนับสนุนการจัดสวัสดิการสำหรับครอบครัวกลุ่มเปราะบาง โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 อาทิ **โครงการขับเคลื่อนศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนให้เป็นกลไกพัฒนาครอบครัวอบอุ่นเข้มแข็ง** ของกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว ที่มุ่งเน้นการพัฒนา ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนให้สามารถปฏิบัติภารกิจหน้าที่ได้อย่างเป็นระบบ และยกระดับให้เป็นกลไกแห่งการเรียนรู้ในชุมชนที่สามารถนำองค์ความรู้สู่ครอบครัวโดยตรง และสร้างนวัตกรรมในการขับเคลื่อนงานด้านครอบครัวในชุมชนได้ **โครงการการพัฒนาการให้บริการด้านบำบัดอาชญากรรมจิตใจแก่ผู้ประสบปัญหาความรุนแรงในครอบครัวในภาวะวิกฤต** ของกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว ที่ดำเนินการพัฒนาศักยภาพผู้ปฏิบัติงานด้านบำบัดอาชญากรรมจิตใจให้แก่ผู้ประสบปัญหาความรุนแรงในครอบครัวในภาวะวิกฤต และพัฒนาพื้นที่นำร่องครอบครัวและชุมชนในการดูแลผู้ถูกกระทำและครอบครัวที่ได้รับผลกระทบทางด้านจิตใจ และ **โครงการขับเคลื่อนการจัดสวัสดิการแม่เลี้ยงเดี่ยวและครอบครัว** ของกรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว ที่ดำเนินการผลักดันให้มีฐานข้อมูลสารสนเทศ/ศูนย์ข้อมูลกลางด้านครอบครัวเดี่ยว เพื่อเป็นประโยชน์ในการขับเคลื่อนการจัดสวัสดิการครอบครัวเลี้ยงเดี่ยวให้เกิดประสิทธิภาพประสิทธิผล และเกิดประโยชน์สูงสุดในการดูแลสนับสนุนครอบครัวเลี้ยงเดี่ยวเปราะบางได้มากยิ่งขึ้น

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการสร้างสัมพันธภาพในครอบครัวที่มีหลากหลายรูปแบบ และการสร้างความรู้ด้านการเงินเพื่อช่วยแก้ปัญหาหนี้ครัวเรือน การพัฒนาศักยภาพศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน เพื่อขับเคลื่อนงานด้านครอบครัวในระดับพื้นที่และจัดตั้งศูนย์ส่งเสริมความเสมอภาคระหว่างเพศในระดับจังหวัด เพื่อส่งเสริม คุ้มครองพิทักษ์สิทธิ และจัดการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมระหว่างเพศ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

110101

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้ครอบครัวไทยมีความเข้มแข็ง และมีจิตสำนึกความเป็นไทย ดำรงชีวิตแบบพอเพียงมากขึ้น มีประเด็นที่สำคัญ อาทิ **หนี้สินครัวเรือน** โดยเฉพาะหนี้เพื่อการอุปโภคบริโภคส่วนบุคคลที่เกิดจากการกู้ยืมจากแหล่งกู้ที่เข้าถึงง่ายและขาดกระบวนการตรวจสอบความสามารถในการชำระหนี้ นำไปสู่ความเสี่ยงในการก่อหนี้เกินตัว¹ ทำให้สมาชิกในครอบครัวต้องทำงานหนักขึ้นเพื่อให้เพียงพอต่อค่าใช้จ่าย ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของครอบครัว **การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและภัยพิบัติ** ที่เพิ่มความเสี่ยงทางด้านสุขภาพและรายได้ของครัวเรือน ซึ่งอาจส่งผลให้เด็กและเยาวชนต้องเติบโตในสภาพเศรษฐกิจที่ไม่มั่นคง สะท้อนจากผลสำรวจความเข้มแข็งของครอบครัว ประจำปี พ.ศ. 2568 ที่การพึ่งพาตนเองได้ทางเศรษฐกิจตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงยังคงมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดอยู่ที่ร้อยละ 67.72 โดยมีครอบครัวเสี่ยงสูงที่สุดถึงร้อยละ 21.47 ซึ่งสูงกว่าครอบครัวเสี่ยงในองค์ประกอบอื่น ๆ ทั้งหมด ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นในการพัฒนาทักษะการบริหารเงินที่มีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในการจะทำให้ครอบครัวไทยมีความเข้มแข็ง และมีจิตสำนึกความเป็นไทย ดำรงชีวิตแบบพอเพียงมากขึ้น บรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรต้องให้ความสำคัญในการดำเนินการ**ส่งเสริมความรู้ทางการเงิน** ที่ตอบโจทย์พฤติกรรมและความต้องการเฉพาะของแต่ละครอบครัว **การเร่งบรรเทาภาระหนี้ครัวเรือน** โดยเฉพาะลูกหนี้รายย่อยที่เหลืยอดหนี้เสียไม่สูง และการเร่งพัฒนาเครดิตสกอร์ เพื่อให้ประชาชนที่ไม่มีเครดิตเดิมสามารถเข้าถึงแหล่งทุน และลดการพึ่งพาหนี้นอกระบบ รวมทั้ง **การสร้างขีดความสามารถในการปรับตัวและป้องกันเพื่อลดผลกระทบและความเปราะบางจากภาวะวิกฤตต่าง ๆ** โดยการส่งเสริมพัฒนา**ทักษะแรงงานทุกกลุ่ม** เพื่อเพิ่มโอกาสและความมั่นคงในการประกอบอาชีพ และลดความเปราะบางทางเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน

¹รายงานภาวะสังคมไทยไตรมาส 2 ปี 2568, สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) (https://www.nesdc.go.th/wordpress/wp-content/uploads/2025/08/1-publisher_q2-68.pdf)

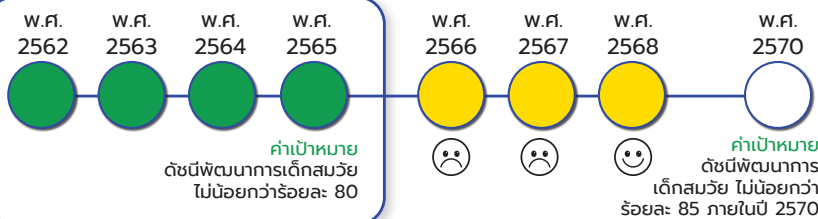
แผนแม่บทย่อย : การพัฒนาเด็กตั้งแต่ช่วงการตั้งครรภ์ จนถึงปฐมวัย

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย

เด็กเกิดอย่างมีคุณภาพ มีพัฒนาการสมวัย
สามารถเข้าถึงบริการที่มีคุณภาพมากขึ้น

Y1

110201

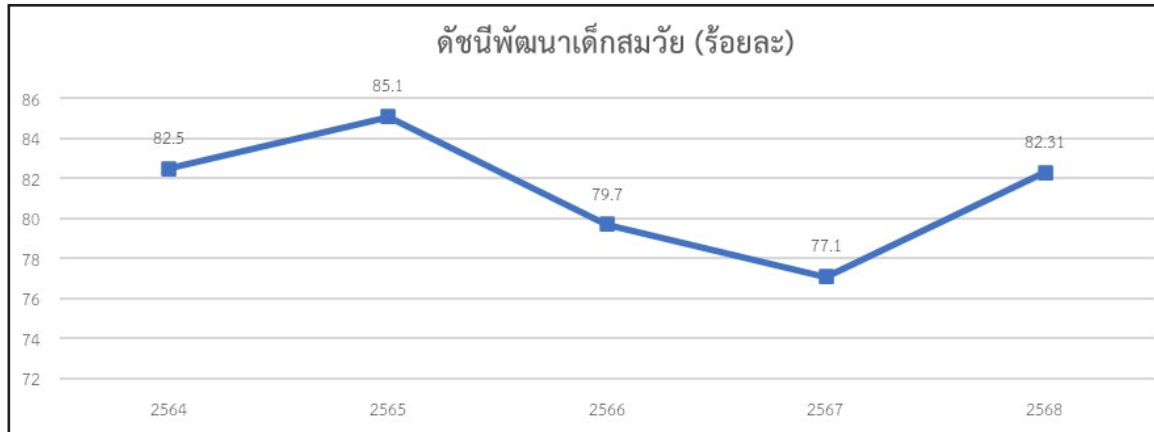

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ดัชนีพัฒนาการเด็กสมวัย (ร้อยละ)				
110201	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) ร้อยละ 79.73	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) ร้อยละ 77.10	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) ร้อยละ 82.31	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 79.73	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 85
การเปลี่ยนแปลง เทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	แฉ่งลง ร้อยละ 6.34 	แฉ่งลง ร้อยละ 3.30 	ดีขึ้น ร้อยละ 6.76 		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับ ค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				สูงกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 103.24 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 96.84 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการ บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

เด็กเกิดอย่างมีคุณภาพ มีพัฒนาการสมวัย สามารถเข้าถึงบริการที่มีคุณภาพมากขึ้น พิจารณาจาก ดัชนีพัฒนาการเด็กสมวัย จัดทำโดยกรมอนามัย (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า ดัชนีการพัฒนาเด็กสมวัย อยู่ที่ร้อยละ 82.31 สะท้อนจากพัฒนาการด้านการเคลื่อนไหว การใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก การเข้าใจภาษา การใช้ภาษา การช่วยเหลือตนเองและสังคม ของเด็กอายุ 9 18 30 42 และ 60 เดือน และเมื่อเทียบกับ ปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่มีอยู่ที่ร้อยละ 77.10 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนา ที่ดีขึ้นคิดเป็นร้อยละ 6.76 นอกจากนี้ เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 79.73) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 103.24 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 85) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 96.84 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้ สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)

110201

ที่มา : กรมอนามัย

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนาสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีคุณภาพด้วยการยกระดับความรู้ความสามารถของครูและผู้ดูแลเด็กปฐมวัย ควบคู่กับการพัฒนาความรู้และทักษะของพ่อแม่ผู้ปกครองในการสร้างครอบครัวเพื่อสร้างการเกิด และการเลี้ยงดูบุตรหลานอย่างมีคุณภาพ และการใช้กลไกในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาเด็กปฐมวัย ตลอดจนการขยายศูนย์ดูแลเด็กก่อน 0 - 2 ปี โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 คือ **โครงการการหาลำดับพันธุกรรมของเอกซอนในยีนกลุ่มโรคพันธุกรรมเมตาบอลิกในทารกแรกเกิดไทย** ของกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ที่มีจุดประสงค์เพื่อวิเคราะห์การกลายพันธุ์ของยีนที่มีความสัมพันธ์กับโรคพันธุกรรมเมตาบอลิกในทารกแรกเกิด และนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์มาใช้ในการวินิจฉัยโรคพันธุกรรมเมตาบอลิก เพื่อลดการสูญเสียชีวิตหรือความพิการในช่วงวัยทารก

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการส่งเสริมให้พ่อแม่ผู้ปกครอง และครอบครัวตระหนักถึงความสำคัญของการอ่านนิทานเพื่อส่งเสริมพัฒนาการ การใช้เวลาเล่นกับลูกเพื่อส่งเสริมความรักความผูกพันในครอบครัว การคัดกรองพัฒนาการเชิงรุกในรูปแบบของรถพัฒนาการเคลื่อนที่ที่นำของเล่น หนังสือนิทาน อุปกรณ์ และองค์ความรู้ในการดูแลเด็กปฐมวัยไปในพื้นที่ห่างไกล การพัฒนาสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ผ่านการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย สำหรับเด็กอายุ 3 - 6 ปี และหลักสูตรพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีความรู้ความเข้าใจแนวคิดของหลักสูตร การพัฒนาสมรรถนะครูปฐมวัยในการจัดประสบการณ์แบบบูรณาการโฮลโคปและการพัฒนาทักษะการคิดเชิงบริหาร และการขับเคลื่อนให้สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยทุกแห่งมีการประเมินตนเอง ผ่านระบบฐานข้อมูลสารสนเทศการพัฒนาศูนย์ปฐมวัยตามมาตรฐานชาติ (Early Childhood Development Information System) ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้เด็กเกิดอย่างมีคุณภาพ มีพัฒนาการสมวัย สามารถเข้าถึงบริการที่มีคุณภาพมากขึ้น มีประเด็นที่สำคัญ อาทิ **สถานพัฒนาเด็กปฐมวัยสำหรับเด็กอายุ 0 – 2 ปี** ที่สามารถเข้าถึงได้ยังมีอยู่อย่างจำกัด และยังไม่สามารถจัดกิจกรรมส่งเสริมการปรับตัวก่อนเข้ารับการศึกษาระดับที่สูงขึ้นจนถึงในระดับประถมศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบกับ**ครูหรือผู้ดูแลเด็กอายุยังขาดวุฒิการศึกษา และคุณสมบัติที่เหมาะสม** นอกจากนี้ การขยายศูนย์ดูแลและสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยให้ครอบคลุมทั่วประเทศยังคงเป็นไปอย่างล่าช้า และอาจยังขาดทรัพยากรทางด้านบุคลากร งบประมาณในการจัดการเรียนรู้ โครงสร้างพื้นฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมและเพียงพอสำหรับการขยายการให้บริการที่มีคุณภาพ

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในการจะทำให้เด็กเกิดอย่างมีคุณภาพ มีพัฒนาการสมวัย สามารถเข้าถึงบริการที่มีคุณภาพมากขึ้น บรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรต้องให้ความสำคัญในการดำเนินการ**พัฒนาสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยให้ครอบคลุมช่วงอายุต่ำกว่า 2 ปี** ให้เป็นทางเลือกสำหรับพ่อแม่ที่มีความจำเป็นต้องกลับเข้าสู่การทำงาน และลดภาระการฝากเลี้ยงนอกระบบ โดยส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคประชาสังคม และภาควิชาการที่มีความพร้อมทางเครื่องมือและองค์ความรู้ที่เหมาะสม พร้อมทั้ง**สนับสนุนการสร้างครู และผู้ดูแลเด็กปฐมวัยให้เพียงพอ การพัฒนาทักษะในการเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการเด็กของผู้ปกครองอย่างต่อเนื่อง** ด้วยการพัฒนากลไกเชื่อมโยงระหว่างหน่วยบริการดูแลเด็กกับพ่อแม่และผู้ปกครอง

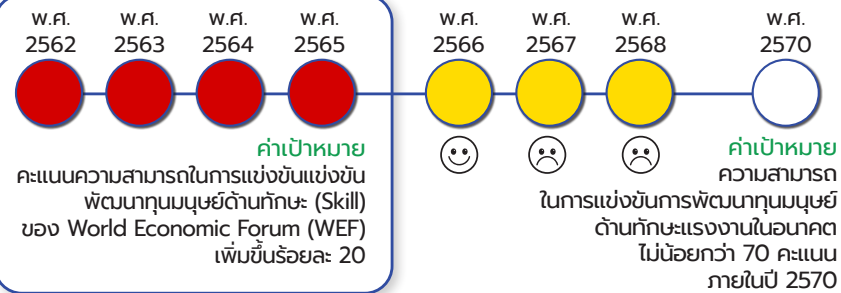
110301

แผนแม่บทย่อย : การพัฒนาช่วงวัยเรียนและวัยรุ่น

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย

วัยเรียน/วัยรุ่น มีความรู้และทักษะในศตวรรษที่ 21 ครบถ้วน รู้จักคิด วิเคราะห์ รักการเรียนรู้ มีสำนึกพลเมือง มีความกล้าหาญทางจริยธรรม มีความสามารถในการแก้ปัญหา ปรับตัวสื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดชีวิตดีขึ้น

Y1 110301

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ความสามารถในการแข่งขันการพัฒนาคุณมนุษย์ด้านทักษะแรงงานในอนาคต (คะแนน)				
110301	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 66 คะแนน (proxy)***	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 65 คะแนน (proxy)***	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) 64 คะแนน (proxy)**	ไม่น้อยกว่า 66.67 คะแนน	ไม่น้อยกว่า 70 คะแนน
การเปลี่ยนแปลง เทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ดีขึ้น ร้อยละ 6.45 😊	แย่ลง ร้อยละ 152 😞	แย่ลง ร้อยละ 154 😞		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับ ค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 96 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 91.43 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียงในการ บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

***หมายเหตุ : เป้าหมาย 110301 สถานการณ์ พ.ศ. 2562 – 2563 ใช้ตัวชี้วัดคะแนนความสามารถในการแข่งขันแข่งขันพัฒนาคุณมนุษย์ด้านทักษะ (Skill) ของ World Economic Forum (WEF) ตามที่ปรากฏในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ และสถานการณ์ พ.ศ. 2564 – 2568 มีการใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียงคือ ข้อมูลคะแนนการจัดอันดับขีดความสามารถในการแข่งขัน จัดทำโดยสถาบันการจัดการนานาชาติ (IMD) (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า ประเทศไทยมีคะแนน

วัยเรียน/วัยรุ่น มีความรู้ และทักษะในศตวรรษที่ 21 ครบถ้วน รู้จักคิด วิเคราะห์ รักการเรียนรู้มีสำนึกพลเมือง มีความกล้าหาญทางจริยธรรม มีความสามารถในการแก้ปัญหา ปรับตัวสื่อสารและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพตลอดชีวิตดีขึ้น พิจารณาเทียบเคียงจากคะแนนการจัดอันดับขีดความสามารถในการแข่งขัน จัดทำโดยสถาบันการจัดการนานาชาติ (IMD) (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า ประเทศไทยมีคะแนน

ของตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทุนมนุษย์ในภาพรวมที่ 64 คะแนน และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่มีค่าคะแนนอยู่ที่ 65 คะแนน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่แย่งลง คิดเป็นร้อยละ 1.54 ในขณะเดียวกันเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่น้อยกว่า 66.67 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 96 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่า 70 คะแนน) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 91.43 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)

ตัวชี้วัด	การจัดอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันของ IMD		
	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	การเปลี่ยนแปลง
ภาพรวมตัวชี้วัดที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทุนมนุษย์	65 คะแนน	64 คะแนน	↓ แย่ลง 5 อันดับ
(1) ด้านสถานการณ์ผลิตภาพแรงงาน	อันดับ 35 5.99 คะแนน	อันดับ 38 5.83 คะแนน	↓ แย่ลง 3 อันดับ ลดลง 0.16 คะแนน
(2) การฝึกปฏิบัติงาน	อันดับ 21 5.82 คะแนน	อันดับ 22 5.93 คะแนน	↓ แย่ลง 1 อันดับ เพิ่มขึ้น 0.11 คะแนน
(3) ความเพียงพอของแรงงานทักษะ	อันดับ 29 5.81 คะแนน	อันดับ 34 5.83 คะแนน	↓ แย่ลง 5 อันดับ เพิ่มขึ้น 0.02 คะแนน
(4) ทักษะด้านการเงิน	อันดับ 37 5.91 คะแนน	อันดับ 37 5.89 คะแนน	— อันดับคงที่ ลดลง 0.02 คะแนน
(5) วัฒนธรรมของประเทศเปิดกว้างต่อแนวคิดของชาวต่างชาติ	อันดับ 9 8.01 คะแนน	อันดับ 10 8.02 คะแนน	↓ แย่ลง 1 อันดับ เพิ่มขึ้น 0.01 คะแนน
(6) การปรับตัวเมื่อเจอความท้าทายใหม่	อันดับ 27 6.93 คะแนน	อันดับ 22 6.97 คะแนน	↑ ดีขึ้น 5 อันดับ เพิ่มขึ้น 0.04 คะแนน
(7) คำนายของสังคมสนับสนุนขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ	อันดับ 27 6.66 คะแนน	อันดับ 40 6.09 คะแนน	↓ แย่ลง 13 อันดับ ลดลง 0.57 คะแนน
(8) ทักษะด้านดิจิทัลและเทคโนโลยี	อันดับ 39 6.60 คะแนน	อันดับ 41 6.67 คะแนน	↓ แย่ลง 2 อันดับ เพิ่มขึ้น 0.07 คะแนน

ที่มา : รายงานการจัดอันดับขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยสถาบันการจัดการนานาชาติ (IMD), 2568

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะทางด้านภาษา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ผ่านการพัฒนาชุดความรู้และครูผู้สอนด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ การอ่าน และการจัดกิจกรรมเพิ่มทักษะกระบวนการคิด และการพัฒนาทักษะในการคิดวิเคราะห์และแก้ปัญหา ผ่านการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ในการจัดการเรียนรู้ด้วย Problem - Based Learning การสร้างความร่วมมือในการจัดการศึกษาทวิภาคี ในระบบอาชีวศึกษาอย่างต่อเนื่อง เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนที่มีสอดคล้องกับอุตสาหกรรมเป้าหมาย และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัล เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ทักษะการใช้ปัญญาประดิษฐ์ และทักษะแห่งอนาคต ที่เข้าถึงได้ง่ายทุกที่ทุกเวลา โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ได้แก่ โครงการพัฒนาระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนในมหาวิทยาลัย ของกรมสุขภาพจิต ที่มีการร่วมมือกันระหว่างกระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย

110301

และนวัตกรรม ดำเนินการจัดระบบการดูแลช่วยเหลือนักศึกษาในมหาวิทยาลัย กระทรวงสาธารณสุข ดำเนินการจัด “ระบบโรงพยาบาลคู่เครือข่าย” เพื่อสนับสนุนระบบดูแลช่วยเหลือนักศึกษา พัฒนาศักยภาพบุคลากร และรับการส่งต่อเพื่อดูแลรักษาอย่างต่อเนื่อง และกรมสุขภาพจิต ขับเคลื่อนการดำเนินงานดูแลช่วยเหลือทางด้านสุขภาพจิตนักศึกษาอย่างเท่าเทียมและทั่วถึง และโครงการพัฒนาการทดสอบวัดความสามารถทางภาษาอังกฤษสำหรับช่วงวัยเรียน/วัยรุ่น (12-18 ปี) ด้วยระบบการทดสอบแบบดิจิทัล (Digital Testing) ของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) มีจุดมุ่งหมายในการพัฒนาเครื่องมือวัดความสามารถทางภาษาอังกฤษสำหรับช่วงวัยเรียน/วัยรุ่นตามมาตรฐาน เพื่อให้ผู้เรียนทราบระดับความสามารถของตนเอง และนำไปใช้พัฒนาทักษะภาษาอังกฤษได้อย่างตรงจุด อีกทั้งยังเป็นข้อมูลสำคัญในการยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนภาษาอังกฤษของประเทศให้เทียบเท่ามาตรฐานนานาชาติ ตอบสนองต่อการพัฒนาศักยภาพคนไทย ให้มีความพร้อมด้านภาษา

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการปรับกระบวนการทัศน์การจัดการเรียนรู้ ให้มีความยืดหยุ่นและสอดคล้องกับทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 การพัฒนาทักษะที่จำเป็นต่อการทำงานในอนาคต อาทิ ทักษะด้าน STEM และภาษาอังกฤษ รวมถึงการยกระดับศักยภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา และสร้างระบบนิเวศที่สนับสนุนการเรียนรู้และพัฒนาทักษะ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้วัยเรียน/วัยรุ่น มีความรู้ และทักษะในศตวรรษที่ 21 ครบถ้วน รู้จักคิด วิเคราะห์ รักการเรียนรู้ มีสำนึกพลเมือง มีความกล้าหาญทางจริยธรรม มีความสามารถในการแก้ปัญหา ปรับตัวสื่อสารและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพตลอดชีวิตดีขึ้น มีประเด็นที่สำคัญ อาทิ การขาดการส่งเสริม Growth mindset ที่กระตุ้นการเรียนรู้และความกล้าที่จะคิด วิเคราะห์ แสดงออก และลงมือปฏิบัติเมื่อเผชิญกับปัญหาสะท้อนได้จากข้อมูลผลการสอบ PISA ประจำปี 2565 พบว่า นักเรียนร้อยละ 54 เชื่อว่าตนเองไม่สามารถพัฒนาความสามารถด้านความคิดสร้างสรรค์ได้¹ การขยายตัวของปัญญาประดิษฐ์อย่างรวดเร็วที่ถึงแม้จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้ แต่ก็อาจทำให้ผู้เรียนพึ่งพาเครื่องมือจนลดทอนทักษะการคิดวิเคราะห์เชิงลึก และทักษะการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพได้ ความไม่สอดคล้องของทักษะกับความต้องการของตลาดงาน โดยแรงงานอายุ 20 – 59 ปี กว่าร้อยละ 56 มีคุณสมบัติทางวิชาการไม่สอดคล้องกับความต้องการของอาชีพ² และผู้สำเร็จการศึกษาสาขา STEM จำนวนมากทำงานทักษะต่ำระดับและส่วนใหญ่เป็นแรงงานนอกระบบ ส่งผลต่อการเติบโตทางด้านรายได้ และการเข้าถึงการอบรมเพื่อยกระดับทักษะให้ทันสมัยอย่างต่อเนื่อง

¹ PISA Results 2022 (Volume III) – Factsheets: Thailand (https://www.oecd.org/en/publications/pisa-results-2022-volume-iii-factsheets_041a90f1-en/thailand_ff214311-en.html?utm_source=chatgpt.com)

² สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และองค์การยูนิเซฟ ประเทศไทย (2568). รายงานสรุป การพัฒนาทุนมนุษย์ในประเทศไทย การศึกษาช่องว่าง อุปสรรค และทางเลือกเชิงนโยบาย.

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในการจะทำให้วัยเรียน/วัยรุ่น มีความรู้ และทักษะในศตวรรษที่ 21 ครบถ้วน รู้จักคิด วิเคราะห์ รักการเรียนรู้ มีสำนึกพลเมือง มีความกล้าหาญทางจริยธรรม มีความสามารถในการแก้ปัญหา ปรับตัวสื่อสารและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพตลอดชีวิตดีขึ้น บรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรต้องให้ความสำคัญในการดำเนินการ อาทิ **สร้าง Growth Mindset** ผ่านการสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้ฝึกคิดวิเคราะห์ แสดงความคิดสร้างสรรค์ ทดลองแก้ปัญหาและพัฒนาตนเอง ควบคู่กับการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ และทักษะของครูให้เปิดกว้างรับฟังความคิดเห็น สามารถตั้งคำถามเพื่อกระตุ้นการคิดวิเคราะห์ และเปิดโอกาสให้มีการลองผิดลองถูกโดยปราศจากการติเตียนเชิงลบ **พัฒนาทักษะของผู้เรียนให้สามารถใช้งานปัญญาประดิษฐ์เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้** และประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูลได้อย่างเหมาะสม ควบคู่กับการพัฒนาจริยธรรมการใช้ปัญญาประดิษฐ์ในการศึกษา **แก้ไขปัญหาคือความไม่สอดคล้องของทักษะ** โดยบูรณาการข้อมูล ตลาดงานและการจัดการศึกษา เพื่อพัฒนาหลักสูตรในสาขาที่เป็นที่ต้องการของตลาดและพัฒนาระบบประเมินทักษะ คำนวณงาน ข้อมูลการฝึกอบรมส่วนบุคคลให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

110401

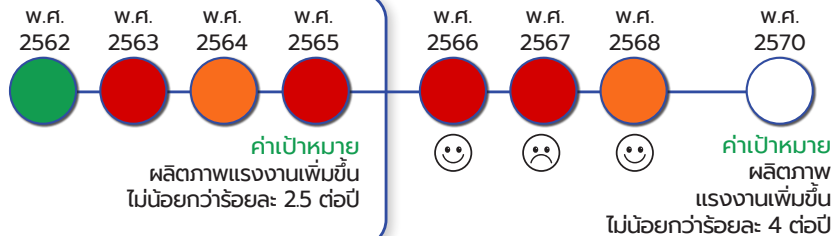
แผนแม่บทย่อย : การพัฒนาและยกระดับศักยภาพวัยแรงงาน

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย

แรงงานมีศักยภาพในการเพิ่มผลผลิต
มีทักษะอาชีพสูง ตระหนักในความสำคัญ
ที่จะพัฒนาตนเองให้เต็มศักยภาพ
สามารถปรับตัวและเรียนรู้สิ่งใหม่ตามพลวัต
ของโครงสร้างอาชีพและความต้องการ
ของตลาดแรงงานเพิ่มขึ้น

Y1

110401

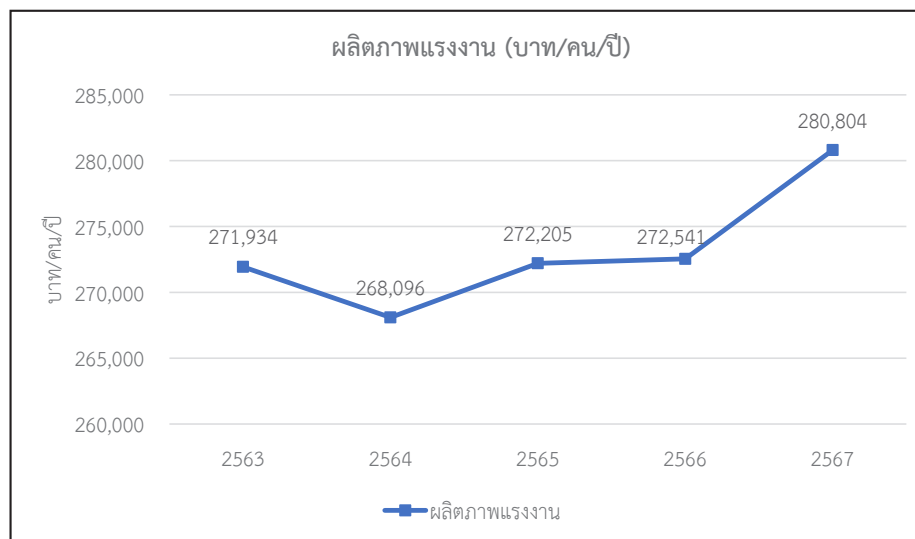

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ผลผลิตภาพแรงงาน (ร้อยละต่อปี)				
110401	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.53 272,205 บาท/คน/ปี	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.12 272,541 บาท/คน/ปี	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.03 280,804 บาท/คน/ปี	เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ 4	เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 4 ต่อปี
การเปลี่ยนแปลง เทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ดีขึ้น ร้อยละ 208.6 😊	แย่ลง ร้อยละ 92.15 😞	ดีขึ้น ร้อยละ 2,358.19 😊		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับ ค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 75.75 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 75.75 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับเสี่ยงต่อการ บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

แรงงานมีศักยภาพในการเพิ่มผลผลิต มีทักษะอาชีพสูง ตระหนักในความสำคัญที่จะพัฒนาตนเองให้เต็มศักยภาพ สามารถปรับตัวและเรียนรู้สิ่งใหม่ตามพลวัตของโครงสร้างอาชีพและความต้องการของตลาดแรงงานเพิ่มขึ้น พิจารณาจากผลผลิตภาพแรงงาน ประมวลโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า ผลผลิตภาพแรงงานมีค่าอยู่ที่ 280,804 บาท/คน/ปี หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.03 จากปีก่อนหน้า และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.12 จากปีก่อนหน้า สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 2,358.19 นอกจากนี้ เมื่อเทียบกับ

ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 และ พ.ศ. 2570 ซึ่งมีค่าเป้าหมายเดียวกัน (เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 4 ต่อปี) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 75.75 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)**

ที่มาของข้อมูล : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.)

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการ**พัฒนาฝีมือและสมรรถนะของแรงงาน**ให้สอดคล้องและสามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี อาทิ เทคโนโลยีอัตโนมัติ การใช้ระบบปฏิบัติการหุ่นยนต์ร่วมกับปัญญาประดิษฐ์ อีคอมเมิร์ซ (e - Commerce) การเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานด้วย Generative AI และอินเทอร์เน็ตของสรรพสิ่ง (IoT) การผลิตสินค้าชุมชน และทักษะทางการตลาด อย่างไรก็ตาม เป้าหมายนี้ **ไม่มี** โครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบฐานข้อมูลเศรษฐกิจแรงงานเพื่อประมาณการอุปสงค์และอุปทานแรงงาน และเตือนภัยด้านแรงงาน เพื่อให้การพัฒนาแรงงานสอดคล้องกับสถานการณ์ตลาดแรงงานและการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ การพัฒนาทักษะอีคอมเมิร์ซ การเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานด้วย Generative AI และทักษะทางการตลาด การสร้างความร่วมมือกับสถาบันอุดมศึกษาผ่านการบูรณาการการฝึกอบรมให้สอดคล้องกับความต้องการตลาดแรงงานและเทคโนโลยีสมัยใหม่โดยเชื่อมโยงกับระบบธนาคารหน่วยกิต เพื่อนำมาตรฐานฝีมือแรงงานและการเรียนรู้นอกระบบมาเทียบโอนในระดับปริญญาตรี และการร่วมมือกับภาคเอกชนในการพัฒนาแรงงานยานยนต์ไฟฟ้า ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

110401

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้แรงงานมีศักยภาพในการเพิ่มผลผลิต มีทักษะอาชีพสูง ตระหนักในความสำคัญที่จะพัฒนาตนเองให้เต็มศักยภาพ สามารถปรับตัวและเรียนรู้สิ่งใหม่ตามพลวัตของโครงสร้างอาชีพและความต้องการของตลาดแรงงานเพิ่มขึ้น มีประเด็นที่สำคัญ อาทิ การเติบโตของปัญญาประดิษฐ์อย่างก้าวกระโดดที่สามารถทำงานที่มีลักษณะซ้ำ ๆ และงานขั้นพื้นฐานซึ่งสามารถทดแทนแรงงานที่ขาดทักษะได้ ขณะเดียวกันผู้ประกอบการต้องการแรงงานที่มีทักษะสูงที่สามารถทำงานร่วมกับเทคโนโลยีสมัยใหม่เพิ่มขึ้น ส่งผลให้แรงงานจบใหม่ที่ขาดประสบการณ์และมีทักษะไม่ตรงกับความต้องการทำให้เสี่ยงต่อการไม่มีงานทำ ระบบการศึกษาอาจยังไม่สามารถผลิตแรงงานที่มีคุณภาพตรงกับความต้องการของตลาดงาน ระบบการพัฒนาทักษะและระบบมาตรฐานอาชีพขาดการบูรณาการทั้งในเชิงหลักสูตรและเป้าหมาย ส่งผลให้แรงงานจำนวนมากไม่พร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและรูปแบบการทำงานใหม่ในอนาคต แรงงานขาดแรงจูงใจในการพัฒนาทักษะ สะท้อนจากผลการสำรวจความต้องการพัฒนาขีดความสามารถของประชากร พ.ศ. 2564 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ พบว่า จากประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป จำนวน 57 ล้านคนมีผู้ต้องการพัฒนาขีดความสามารถเพียง 5.33 ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ 9.3 การเปลี่ยนแปลงทางโครงสร้างประชากรที่จำนวนผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้น หากไม่สามารถเพิ่มพูนและปรับเปลี่ยนทักษะผู้สูงอายุควบคู่กับการส่งเสริมการจ้างงานต่อเนื่อง ก็จะส่งผลกระทบต่อผลิตภาพแรงงานและต้นทุนของผู้ประกอบการได้

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในการจะทำให้แรงงานมีศักยภาพในการเพิ่มผลผลิต มีทักษะอาชีพสูง ตระหนักในความสำคัญที่จะพัฒนาตนเองให้เต็มศักยภาพ สามารถปรับตัวและเรียนรู้สิ่งใหม่ตามพลวัตของโครงสร้างอาชีพและความต้องการของตลาดแรงงานเพิ่มขึ้น บรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรต้องให้ความสำคัญในการดำเนินการสร้างระบบการเรียนรู้และพัฒนาทักษะที่เชื่อมโยงโดยตรงกับความต้องการของตลาดและโครงสร้างอาชีพในอนาคต โดยเฉพาะด้านเทคโนโลยีอัตโนมัติ การใช้ระบบปฏิบัติการหุ่นยนต์ร่วมกับปัญญาประดิษฐ์ และอินเทอร์เน็ตของสรรพสิ่ง (IoT) การพัฒนาสิทธิประโยชน์ที่จูงใจแรงงานให้เข้าสู่ระบบพัฒนาทักษะเพื่อปรับทักษะเดิมและเพิ่มพูนทักษะใหม่ อาทิ การให้คู่มือเพื่อใช้สำหรับการพัฒนาทักษะ โดยให้ความสำคัญกับแรงงานนอกระบบซึ่งเป็นแรงงานที่มีความไม่มั่นคงทางรายได้และขาดการเข้าถึงระบบอบรมและพัฒนาทักษะอย่างเป็นระบบ พัฒนาหลักสูตรการศึกษาและฝึกอบรบที่มุ่งสร้างทักษะพื้นฐาน ทั้งทักษะการอ่านเขียน ทักษะดิจิทัล ทักษะอารมณ์สังคม ตั้งแต่ในช่วงวัยเรียน เพื่อเตรียมความพร้อมการเข้าสู่วัยแรงงานอย่างมีคุณภาพ ส่งเสริมการนำระบบอัตโนมัติ ปัญญาประดิษฐ์และอินเทอร์เน็ตของสรรพสิ่งเข้ามาช่วยในกระบวนการผลิต ทั้งในภาคเกษตร อุตสาหกรรมและบริการ สร้างระบบนิเวศการเรียนรู้ตลอดชีวิต ที่สนับสนุนให้แรงงานปรับตัวและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง รวมถึงปรับปรุงสภาพแวดล้อมการทำงานให้มีความปลอดภัยสำหรับคนทุกกลุ่มทุกวัย

แผนแม่บทย่อย : การพัฒนาและยกระดับศักยภาพวัยแรงงาน

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย

มีคนไทยที่มีความสามารถและผู้เชี่ยวชาญ
ต่างประเทศเข้ามาทำวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี
และนวัตกรรมในอุตสาหกรรมเป้าหมายเพิ่มขึ้น

Y1

110402

พ.ศ.
2562

พ.ศ.
2563

พ.ศ.
2564

พ.ศ.
2565

พ.ศ.
2566

พ.ศ.
2567

พ.ศ.
2568

พ.ศ.
2570

ค่าเป้าหมาย
สัดส่วนกำลังแรงงานด้านวิทยาศาสตร์
และเทคโนโลยี เพิ่มขึ้นร้อยละ 10

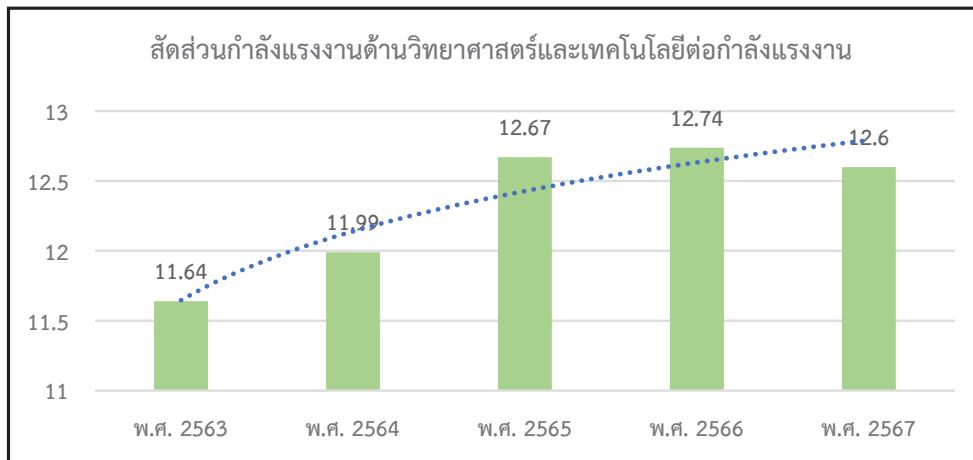
ค่าเป้าหมาย
สัดส่วนกำลัง
แรงงานด้านวิทยาศาสตร์
และเทคโนโลยีต่อกำลังแรงงาน
ไม่น้อยกว่าร้อยละ 15 ภายในปี 2570

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	สัดส่วนกำลังแรงงานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีต่อกำลังแรงงาน (ร้อยละ)				
110402	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2565) ร้อยละ 12.67 (กำลังแรงงานด้าน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 5,055,522 คน ต่อกำลังแรงงานทั้งหมด จำนวน 39,903,310 คน)	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) ร้อยละ 12.74 (กำลังแรงงานด้าน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 5,152,428 คน ต่อกำลังแรงงานทั้งหมด จำนวน 40,447,220 คน)	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) ร้อยละ 12.60 (กำลังแรงงานด้าน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 5,102,969 คน ต่อกำลังแรงงานทั้งหมด จำนวน 40,484,120 คน)	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 13.49	ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 15
การเปลี่ยนแปลง เทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ดีขึ้น ร้อยละ 5.67 😊	ดีขึ้น ร้อยละ 0.55 😊	แย่ลง ร้อยละ -1.09 😞		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับ ค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 93.4 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 84 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับใกล้เคียง ในการบรรลุเป้าหมาย

มีคนไทยที่มีความสามารถและผู้เชี่ยวชาญต่างประเทศเข้ามาทำงานในด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และ นวัตกรรมในอุตสาหกรรมเป้าหมายลดลง พิจารณาจากสัดส่วนกำลังแรงงานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ต่อกำลังแรงงาน จัดทำโดยสำนักงานสถิติแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2567) พบว่า มีกำลังแรงงานด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี จำนวน 5,102,969 คน ต่อกำลังแรงงานทั้งหมด 40,484,120 คน คิดเป็นร้อยละ 12.60 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีกำลังแรงงานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 5,152,428 คน ต่อกำลังแรงงานทั้งหมดจำนวน 40,447,220 คน คิดเป็นร้อยละ 12.74 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์ การพัฒนากำลังแรงงานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่แย่ลง คิดเป็นร้อยละ -1.09 ในขณะเดียวกัน เมื่อเทียบ กับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 13.49) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 93.4 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 15) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็น ร้อยละ 84 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)

110402

ที่มาของข้อมูล : สำนักงานสถิติแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2567)

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการปรับปรุงกฎระเบียบ หลักเกณฑ์ เพื่อดึงดูดแรงงานทักษะสูงจากต่างประเทศ เข้ามาทำงานด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมในอุตสาหกรรมเป้าหมายผ่านการ**ปรับปรุง Long-Term Resident Visa (LTR Visa)** ให้ครอบคลุมอาจารย์ชาวต่างชาติในสถาบันการศึกษาและอาชีวศึกษาในสาขาต่าง ๆ การ**ผ่อนคลายนโยบายเกี่ยวกับประสบการณ์การทำงาน**ของกลุ่มผู้มีทักษะเชี่ยวชาญพิเศษและผู้เชี่ยวชาญที่ทำงานจากประเทศไทยให้กับนายจ้างในต่างประเทศ และการ**ผ่อนคลายนโยบายข้อกำหนดด้านรายได้** โดยบริษัทนายจ้าง ในต่างประเทศที่มีผู้เชี่ยวชาญทำงานจากประเทศไทย จากเดิมขั้นต่ำ 150 ล้านดอลลาร์สหรัฐ เป็น 50 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา และให้รวมถึงบริษัทลูกที่มีบริษัทแม่ ซึ่งมีรายได้ขั้นต่ำไม่น้อยกว่า 50 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ถัดขึ้นทั้งสิ้นด้วย เพื่อดึงดูดกลุ่มแรงงานทักษะสูงของบริษัทที่กำลังเติบโต ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้เชี่ยวชาญในด้านเทคโนโลยีดิจิทัลที่ไทยยังขาดแคลน และสำหรับกลุ่มผู้ที่มีความมั่งคั่งสูงจากเดิม 80,000 เหรียญสหรัฐต่อปี เป็นการลงทุนในทรัพย์สินที่มั่นคงและการลงทุนระยะยาวในไทยไม่น้อยกว่า 500,000 เหรียญสหรัฐ ส่งผลให้ค่าของกลุ่มผู้ที่มีความมั่งคั่งสูงเพิ่มขึ้นเท่าตัวเมื่อเทียบกับช่วงเดียวกันของปีก่อน **การร่วมกับภาคเอกชนในการพัฒนากำลังคนสำหรับอุตสาหกรรมเป้าหมาย** อาทิ Semiconductor ดิจิทัล และปัญญาประดิษฐ์ **ตลอดจนการดึงดูดการลงทุนโครงการขนาดใหญ่** ในธุรกิจ Data center เซมิคอนดักเตอร์ **การอำนวยความสะดวกแก่นักลงทุนอย่างครบวงจร** ผ่านการรวมบริการของศูนย์ประสานการบริการด้านการลงทุน และศูนย์บริการวีซ่าและใบอนุญาต ทั้งกลุ่มต่างชาติที่เข้ามาทำงานภายใต้กิจการที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุน (BOI Visa) LTR Visa และ Smart Visa สำหรับผู้ประกอบการธุรกิจใหม่ ณ จุดเดียว อย่างไรก็ตาม เป้าหมายนี้ **ไม่มี** โครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเข้ามาทำงานของแรงงานต่างชาติทักษะสูงในสาขาต่าง ๆ ที่ไทยยังขาดแคลน และการผ่อนคลายนโยบายข้อกำหนดด้านรายได้ เพื่อดึงดูดกลุ่มผู้ที่มีความมั่งคั่งสูง ขณะที่การดึงดูดคนไทยให้กลับเข้ามาทำงานในอุตสาหกรรมเป้าหมาย มีการขยายสาขาการให้ทุนทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี การปรับรูปแบบการจัดสรรทุนตามนโยบาย

การพัฒนาอุตสาหกรรมใหม่ ๆ ของประเทศ อาทิ อุตสาหกรรมเซมิคอนดักเตอร์ และปัญญาประดิษฐ์ การเชื่อมโยงกับภาคอุตสาหกรรมเพื่อสร้างโอกาสในการเข้าปฏิบัติงานตอบแทนทุน เพื่อให้ผู้รับทุนกลับมาสอนหนังสือและทำงานวิจัยสนับสนุนผู้ประกอบการและสตาร์ทอัพไทย ควบคู่กับการปรับกฎระเบียบที่ผู้รับทุนสามารถทำงานใช้ทุนกับต้นสังกัดได้ด้วย ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้มีคนไทยที่มีความสามารถและผู้เชี่ยวชาญต่างประเทศเข้ามาทำงานด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และนวัตกรรมในอุตสาหกรรมเป้าหมายเพิ่มขึ้น มีประเด็นที่สำคัญ อาทิ การขาดการกำหนดนโยบายและมาตรการดึงดูดกำลังคนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของไทยในต่างประเทศที่ครอบคลุมในทุกมิติทั้งการสรรหาผู้เชี่ยวชาญและนักวิจัย มาตรการจูงใจทางการเงินและสวัสดิการ การสร้างช่องทางการเข้าถึงตลาดงานในประเทศ และการพัฒนาระบบนิเวศด้านการวิจัยและพัฒนา เพื่อดึงดูดให้คนไทยที่มีความสามารถในต่างประเทศเข้ามาทำงานในอุตสาหกรรมเป้าหมาย และการขาดกลยุทธ์เพื่อช่วงชิงกำลังคนที่มีความสามารถในอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจในอนาคต อาทิ ปัญญาประดิษฐ์ และหุ่นยนต์ที่กำลังได้รับผลกระทบจากปัญญาภูมิรัฐศาสตร์โลกและกำลังเป็นที่ต้องการของทั่วโลก

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในการจะทำให้มีคนไทยที่มีความสามารถและผู้เชี่ยวชาญต่างประเทศเข้ามาทำงานด้านวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และนวัตกรรมในอุตสาหกรรมเป้าหมายเพิ่มขึ้น บรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรต้องให้ความสำคัญในการกำหนดนโยบายและมาตรการเพื่อดึงดูดคนไทยในต่างประเทศที่ครอบคลุมในทุกมิติทั้งการสรรหา อาทิ การให้ทุนสนับสนุนและอิสระในการทำการวิจัยให้แก่ นักวิชาการ นักวิจัยด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ และคณิตศาสตร์ (STEM) ทั้งที่ยังไม่สำเร็จการศึกษา และที่อยู่ในช่วงต้นอาชีพ การจัดให้มีมาตรการจูงใจทางการเงินและสวัสดิการ อาทิ เงินอุดหนุนค่าที่พัก เงินช่วยซื้อบ้าน และมาตรการการลดหย่อนหรือคืนภาษีเงินได้บุคคล การพัฒนาระบบนิเวศการวิจัยและพัฒนา และการผ่อนคลายกฎระเบียบด้านการอนุญาตการเข้าและพำนักในประเทศให้กับกลุ่มผู้มีความสามารถสูง อาทิ วิชาที่อนุญาตให้นักวิจัยต่างชาติในสาขา STEM สามารถย้ายถิ่นฐานเข้ามาพำนักในประเทศได้โดยไม่ต้องมีงานทำก่อน โดยอาจมุ่งที่กลุ่มเป้าหมายที่เป็นนักวิจัยต่างชาติที่สำเร็จการศึกษาจากมหาวิทยาลัยหรือสถาบันที่มีชื่อเสียงในต่างประเทศ หรือผู้ที่สอนหรือวิจัยในสาขาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ และคณิตศาสตร์

110501

แผนแม่บทย่อย : การส่งเสริมศักยภาพผู้สูงอายุ

เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย

ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความมั่นคงในชีวิต มีทักษะการดำรงชีวิตเรียนรู้พัฒนาตลอดชีวิต มีส่วนร่วมในกิจกรรมสังคม สร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สังคมเพิ่มขึ้น

Y1

110501

จำนวนผู้สูงอายุมีศักยภาพ มีงานทำ และรายได้เหมาะสม เพิ่มขึ้นร้อยละ 10

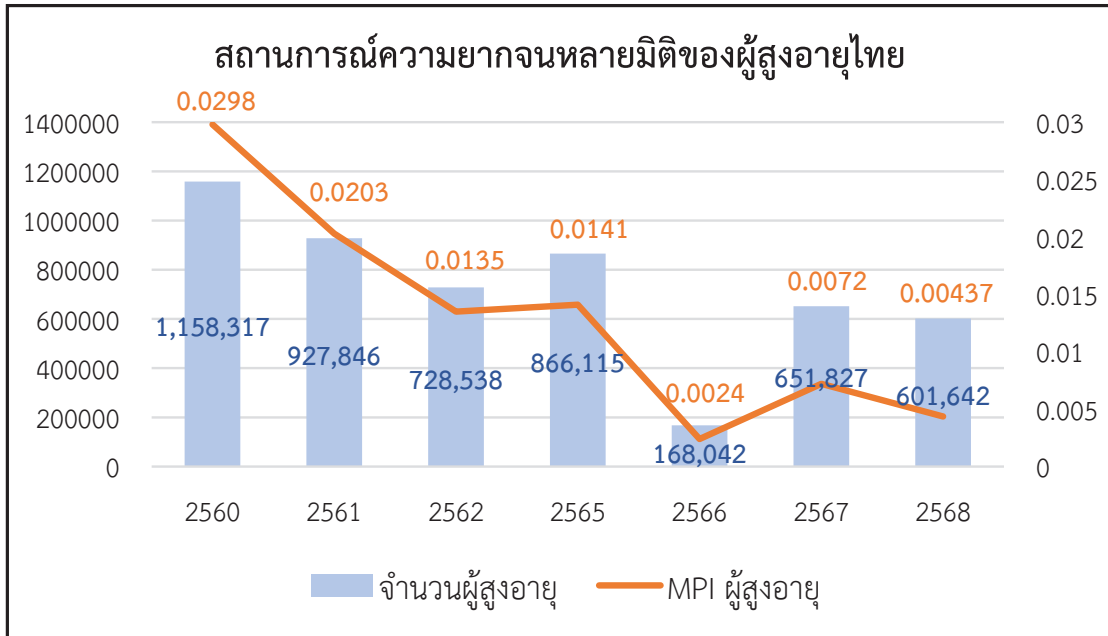
ความยากจนหลายมิติ ของกลุ่มผู้สูงอายุ ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี

หมายเหตุ : * ดัชนีความยากจนหลายมิติของกลุ่มผู้สูงอายุที่มีค่าลดลง สะท้อนสถานการณ์ที่ดีขึ้น

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัด :	ดัชนีความยากจนหลายมิติของกลุ่มผู้สูงอายุ (ร้อยละต่อปี)				
110501	สถานการณ์ปีก่อนหน้า เป็นปีของการรายงาน		สถานการณ์ พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568	ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567			
	(ข้อมูล พ.ศ. 2566) 0.0024	(ข้อมูล พ.ศ. 2567) 0.0072	(ข้อมูล พ.ศ. 2568) 0.00437	ลดลงไม่น้อยกว่า ร้อยละ 5 ต่อปี	ลดลงไม่น้อยกว่า ร้อยละ 5 ต่อปี
การเปลี่ยนแปลง เทียบกับปีก่อนหน้า (ร้อยละ)	ดีขึ้น ร้อยละ 82.98 😊	แย่ลง ร้อยละ 200 😞	ดีขึ้น ร้อยละ 39.30 😊		
สถานการณ์พัฒนา พ.ศ. 2568 เทียบกับ ค่าเป้าหมาย (ร้อยละ)				ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย โดยคิดเป็นร้อยละ 786.10 ของค่าเป้าหมาย	คิดเป็นร้อยละ 786.10 ของค่าเป้าหมาย อยู่ในระดับบรรลุเป้าหมาย ตามที่กำหนดไว้

ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความมั่นคงในชีวิต มีทักษะการดำรงชีวิตเรียนรู้พัฒนาตลอดชีวิต มีส่วนร่วมในกิจกรรมสังคม สร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สังคมเพิ่มขึ้นพิจารณาจาก ดัชนีความยากจนหลายมิติ (MPI) ของกลุ่มผู้สูงอายุ จัดทำโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พ.ศ. 2568 (ข้อมูล พ.ศ. 2568) พบว่า ดัชนีความยากจนหลายมิติของกลุ่มผู้สูงอายุ อยู่ที่ 0.00437 และเมื่อเทียบกับปีก่อนหน้า พ.ศ. 2567 (ข้อมูล พ.ศ. 2567) ที่มีค่า 0.0072 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น คิดเป็นร้อยละ 39.30 นอกจากนี้ เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2568 และ พ.ศ. 2570 ซึ่งมีค่าเป้าหมายเดียวกัน (ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 5) พบว่า มีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 786.10 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้ สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)

ที่มา : ระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า (Thai People Map and Analytics Platform: TPMAAP)
หมายเหตุ ไม่มีรายงานข้อมูลใน พ.ศ. 2563 และ 2564 เนื่องจากเกิดการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด - 19

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2568 โดยภาพรวมหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องมุ่งให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการเข้าถึงสวัสดิการ การยกระดับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ และการสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับการเตรียมความพร้อมทางด้านการเงิน สุขภาพ และการปรับปรุงบ้านให้ปลอดภัยในกลุ่มก่อนสูงอายุ โดยมีโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ได้แก่ **โครงการพัฒนาศักยภาพด้านความรู้ทางสุขภาพของผู้สูงอายุในการรับมือภาวะฉุกเฉินทางสาธารณสุขด้านโรคและภัยสุขภาพในพื้นที่ภาคเหนือตอนบน ประเทศไทย** ของกรมควบคุมโรค ที่มุ่งเน้นการยกระดับความสามารถของผู้สูงอายุในการดูแลตนเองและรับมือกับสถานการณ์ฉุกเฉินทางสุขภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยให้ความสำคัญกับความรอบรู้ทางสุขภาพ เข้าใจและสามารถประเมินข่าวสารสุขภาพได้อย่างถูกต้อง รวมถึงนำความรู้นั้นไปปรับใช้ในการป้องกันโรค การดูแลสุขภาพ และการดำรงชีวิต อีกทั้ง ยังมุ่งพัฒนานวัตกรรมสื่อสารที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ เพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้ด้วยตนเอง และบูรณาการความร่วมมือจากภาคีเครือข่ายต่าง ๆ ในการขับเคลื่อนงานด้านสุขภาพในระดับชุมชน เพื่อให้ผู้สูงอายุสามารถพึ่งพาตนเองได้มีคุณภาพชีวิตที่ดี และ**โครงการส่งเสริมศักยภาพและสร้างเครือข่ายผู้สูงอายุจังหวัดบุรีรัมย์เพื่อรองรับสถานการณ์สังคมสูงอายุระดับสุดยอด** ของมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ มีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาและยกระดับศักยภาพผู้สูงอายุจังหวัดบุรีรัมย์ให้สามารถดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพและพึ่งพาตนเองได้ โดยมุ่งเน้นการเสริมสร้างการเรียนรู้ในทักษะด้านสุขภาพ เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และเทคโนโลยี เพื่อให้ผู้สูงอายุสามารถปรับตัวและใช้ศักยภาพของตนให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนและสังคม

110501

นอกจากนี้ จากการติดตามข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายในรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2567 หน่วยงานให้ความสำคัญกับการพัฒนาความมั่นคงทางด้านเศรษฐกิจ ผ่านการยกระดับการออมเพื่อการดำรงชีพในยามชราภาพตั้งแต่วัยทำงานผ่านการพัฒนาสลากออมทรัพย์ของกองทุนการออมแห่งชาติ การฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะที่เหมาะสมกับการทำงานในวัยสูงอายุ เพื่อให้ผู้สูงอายุสามารถทำงานในอาชีพเดิมหรือปรับตัวสู่อาชีพใหม่ได้ การเสริมสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับการหลอกลวงทางไซเบอร์ การปรับสภาพแวดล้อมภายในบ้านและชุมชน และบริการสาธารณะที่เหมาะสมและปลอดภัยตลอดจนการยกระดับระบบการดูแลระยะยาวในระดับพื้นที่ ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางการดำเนินการตามข้อเสนอแนะ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายในการทำให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความมั่นคงในชีวิต มีทักษะการดำรงชีวิตเรียนรู้พัฒนาตลอดชีวิต มีส่วนร่วมในกิจกรรมสังคม สร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สังคมเพิ่มขึ้นได้อย่างต่อเนื่องและมีผลสัมฤทธิ์ที่ยั่งยืน อาทิ ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ที่ยังคงทำงาน เพราะมีเงินออมต่ำ และทำงานเป็นแรงงานนอกระบบ ทำให้ขาดความมั่นคงทางรายได้และความคุ้มครองทางสังคม การมีอคติทางอายุและระบบค่าจ้างที่ยังยึดตามหลักอาวุโส ทำให้ภาคเอกชนขาดแรงจูงใจในการจ้างงาน ด้านระบบสุขภาพและการดูแลระยะยาวที่เน้นการรักษามากกว่าการป้องกันส่งผลให้งบประมาณทั้งทางด้านระบบบำนาญและด้านสุขภาพภาครัฐที่มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นตามโครงสร้างประชากรอยู่แล้วมีความเสี่ยงด้านการคลังมากยิ่งขึ้น ขณะที่จำนวนผู้สูงอายุที่เพิ่มขึ้นทำให้ความต้องการผู้ดูแลในระดับต่าง ๆ เพิ่มขึ้น แต่ยังคงขาดความเพียงพอทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ อีกทั้ง ยังมีที่มาของแหล่งงบประมาณจากภาครัฐเป็นหลัก นอกจากนี้ การพัฒนาเมืองและที่อยู่อาศัยยังไม่เป็นไปตามหลักการออกแบบเพื่อคนทั้งมวล กฎหมายควบคุมอาคารยังไม่ครอบคลุมที่อยู่อาศัยทั่วไปรวมถึง ยังขาดมาตรการสนับสนุนให้เกิดการปรับปรุงที่อยู่อาศัยเดิมให้มีความปลอดภัยเพื่อให้ผู้สูงอายุสามารถสูงวัยในที่เดิมได้อย่างปลอดภัย

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ถึงแม้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความมั่นคงในชีวิต มีทักษะการดำรงชีวิตเรียนรู้พัฒนาตลอดชีวิต มีส่วนร่วมในกิจกรรมสังคม สร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สังคมเพิ่มขึ้น จะบรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนดแล้ว โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2568 ดีขึ้นกว่าปีก่อนหน้าและสูงกว่าค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 อย่างไรก็ตาม เพื่อให้ยังคงสามารถบรรลุเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ได้อย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรต้องให้ความสำคัญในการดำเนินการปฏิรูปการจ้างงานและรูปแบบรายได้ที่ยืดหยุ่น โดยยึดโยงกับสมรรถนะและศักยภาพในการทำงาน การพัฒนามาตรการจูงใจให้ภาคเอกชนจ้างงานที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ อาทิ มาตรการลดหย่อนภาษีให้กับธุรกิจขนาดใหญ่ และการให้เงินอุดหนุนผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม พัฒนาระบบและมาตรการสนับสนุนการปรับเปลี่ยนและเพิ่มพูนทักษะ โดยเฉพาะในกลุ่มก่อนสูงอายุเพื่อสร้างการทำงานในตำแหน่งเดิมได้อย่างต่อเนื่อง การปรับสู่อาชีพใหม่ และการสนับสนุนการเป็นผู้ประกอบการหรือสตาร์ทอัพ การสร้างงานภาครัฐโดยเฉพาะในท้องถิ่นเพื่อลดข้อจำกัดด้านการเดินทาง พลิกโฉมระบบการดูแลระยะยาว

สู่ฐานชุมชน เพื่อให้ชุมชนสามารถดูแลผู้สูงอายุได้อย่างเป็นระบบ ควบคู่กับการพัฒนาระดับผู้ดูแลและอาสาสมัครประเภทต่าง ๆ ให้เป็นวิชาชีพที่มีมาตรฐาน ได้รับค่าตอบแทนที่เหมาะสม การทบทวนแนวคิดการดูแลระยะยาว ที่ประชาชนผู้รับบริการ ภาครัฐ และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการสนับสนุนงบประมาณเพื่อเสริมสร้างความยั่งยืนทางการคลังในระยะยาว และสร้างความตระหนักให้ประชากรวัยก่อนสูงอายุเตรียมพร้อมสำหรับการปรับปรุงที่อยู่อาศัยอย่างต่อเนื่องควบคู่กับการพัฒนานวัตกรรมทางการเงินและมาตรการจูงใจ อาทิ การลดหย่อนภาษีในกลุ่มสินค้าและบริการเพื่อการปรับปรุงบ้าน และสนับสนุนเงินทุนเพื่อพัฒนานวัตกรรมเพื่อการสูงวัยในที่เดิม อาทิ การเปลี่ยนห้องว่างในบ้านผู้สูงอายุให้เป็นห้องเช่า ซึ่งจะช่วยให้เพิ่มรายได้และลดความโดดเดี่ยวทางสังคมของผู้สูงอายุ

